N°. 12.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT. Wetenschappelijk Blad.

1834.

Vrijdag 17 *Januarij.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Te Antwerpen, waren heden ten beurze (10 *Januarij*) genoteerd: Bel. 101; O. Metall. 102¼; Sp. Ardoin 50⅝ 50,56¼; Differed 25 (Passive 15⅜; Uitgest. 19; Nap. renten 93¼; Oblig. 93¼; Rom. L. 101⅛ 10 le Aanw. 98; Braz. 86.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11sten Januarij.

Heden zijn bij de afgevaardigden de discussien over het adres van antwoord aangevangen en hebben verscheiden redenaars het woord gevoerd:

— Volgens den *Temps* zal aan den heer *Bois le Comte* eene zending naar de Vereenigde Staten worden opgedragen, om zoo mogelijk de bestaande geschillen tot een goed einde te brengen. Volgens het genoemd blad is het gouvernement thans voor goed besloten, onder deszelfs eigene verantwoordelijkheid te handelen, met voornemen naderhand een verslag aan de kamers te doen. Men mag hoop voeden, dat ook de Vereenigde Staten de bemiddeling niet van de hand zouden wijzen; de nota-wissel zou dan in zoodanigen vorm plaats hebben, dat de wederzijdsche stukken later konden openbaar gemaakt worden; de bemiddelaar zou de grondslagen in het wederkeerig belang stellen, daarop zou de explicatie van den president *Jackson* volgen, en eindelijk de verklaring van wege Frankrijk, waarin men zeggen zou, met de gegeven inlichtingen genoegen te nemen.

— De raad van koophandel en die van manufacturen hebben gisteren, onder het voorzitterschap van den minister van koophandel, eene vereenigde zitting gehouden, welke uitsluitend bestoed werd met de discussie van het ontwerp wegens de toelating van de Engelsche rails voor de ijzeren spoorwegen. Verscheiden redenaars hebben zich hierbij laten hooren; onder anderen verklaarden zich de HH. *Pillet Will*, *Ch. Dupin* en de generaal *Demarçay* tegen het ontwerp, en de heeren *Bignon*, *Eugenitl* en *Decazes* ten voordeele van hetzelve. De discussie, die zeer levendig was, liep hoofdzakelijk over de vraag, of de Fransche ijzersmelterijen in staat zouden zijn, om in de behoeften ten deze te voorzien. In eene volgende zitting moest over de kwestie der uitgaven van boeken met premien, en over de herziening van de wet op de suiker worden beraadslaagd.

— In den nacht van 11. donderdag op vrijdag zijn drie diligences, waarin omtrent veertig, zoo men zeide staatkundige gevangenen, Amiens doorgekomen, om naar het kasteel van Doullens te worden overgevoerd.

— Uit Bayonne schrijft men van den 7den Januarij:

Eene bende christinos, sterk 3000 man en 200 paarden een uitval hebbende beproefd, is door overmagt gedwongen geweest in Vittoria terug te keeren.

De nieuwe batterijen door de karlisten tegen het fort Guetaria aangelegd, zijn thans bewapend; men wacht ieder oogenblik het berigt van de overgave der sterkte.

Gisteren en heden werd het geschut onophoudelijk in de rigting van St. Sebastiaan gehoord. Volgens het zeggen hadden de karlisten de stad op nieuw aangevallen.

Volgens brieven van Sarragossa heeft er een bloedig gevecht te Molina plaats gehad, waarbij de christinos ruim 200 man verloren hadden, en geheel vernietigd zouden zijn geworden, zoo hun bevelhebber *Guelez* niet een deel van zijn korps afgezonderd had voor het bewaken van een belangrijk konvooi, dat den vorigen dag veroverd was; een ander voor de troepen der koningin nadeelig gevecht was te Alcaniz voorgevallen. De karlisten stonden te Quinto, vijf uren van Tamarite en zeven van Huesca.

Vier regimenten van het garnizoen van Pampeluna hadden last gekregen om met geforceerde marschen naar Galliciën te marcheren.

— Uit de Spaansche hoofdstad heeft men geene nadere berigten.

— Uit Nice wordt van den 28sten December geschreven, dat de Sardinische vloot, bestaande uit drie linieschepen, 1 fregat, 1 korvet en 1 brik, werkelijk den 25sten, onder het beval van den admiraal *Serra*, de haven van Genua verlaten heeft; van hare bestemming wist men niets zekers.

— Heden (11 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 108,65; 3 pCt. 81,15; Napelsche renten 98,80; Spanje *Ardoin*, 50½; Differed 19⅞; Passive 16⅛; Kon. L. 102⅝; Rom. Leening 103⅝.

NEDERLANDEN.

Haag, den 14den Januarij.

De *Staats-Courant* deelt heden de volgende rivier-berigten mede:

» Op den 11den was op de rivier de Waal geene merkbare verandering; wordende te Nijmegen veel drijfijs bespeurd, met een aanwas van water van 39 duim. Tusschen Tiel en Tuijll was geene verandering in de gesteldheid van het ijs gekomen. Hetzelve scheen tot Dode waard aangevroren te zijn.

» In het Pannerdensche kanaal had het ijs zich den 12den tot een ijsdam gezet. Te Arnhem en Eck en Wiel was geene verandering; — het water vallende en zeer laag. Te Vreeswijk was met vallend water ook het ijs nog vastzittende, als ook te Schoonhoven en Krimpen.

» Te Gorinchem was mede het ijs van den Krinkelderwinkel tot nabij het dekamagazijn van Hardinxveld vastzittende. Te Dordrecht was de rivier losgeraakt, doch in de Noord- en Dordsche Kil nog vast.

» Op den IJssel was geene verandering in den staat der zaken gekomen; terwijl op de Maas tusschen Luik en Alem het ijs nog geheel vast zat, doch meer bovenwaarts weinig werd bespeurd."

Uit Dordrecht schrijft men van gisteren: Voor deze stad ziet men maar weinig drijfijs meer. In de Noord en Kil blijft het met het ijs onveranderd.

— Volgens berigt uit Berlijn van den 7den Januarij, heeft Z. M. de Koning van Pruissen den Nederlandschen luitenant-generaal *von Goetzche*, kommandant der vesting Luxemburg, de roode Adelaars-orde der tweede klasse geschonken.

— In den nacht van gisteren is te Amsterdam een hevige brand ontstaan in de woning van *S. J. Snoeck*, diamantslijper op de St. Anthonies-Breestraat, ten gevolge waarvan die woning geheel is uitgebrand. Tien spuiten waren tot blussching toegesneld, aan het wel besturen van welke en aan den ijver der tot dezelve behoorende manschappen men te danken had, dat de brand geen verdere voortgangen maakte, hetgeen in den beginne, uithoofde van den wakkeren wind, zeer te duchten scheen. De oorzaak van desen brand is onbekend; naar men vernoemt was alles geassureerd.

— Uit de laatst ontvangene Bataviasche berigten blijkt, dat aldaar overleden zijn: *L. R. Besel*, chirurgijn-majoor; *M. J. Keuchenius*, tweede luitenant bij het 5de bataillon; *J. Moltzer*, 1ste luitenant adjudant bij het 1ste bataillon infanterie, (ten gevolge eener, op den 21sten Junij, voor de vijandelijke Kampong Jamba, in de nabijheid van Bonjol, bekomene wonde aan het hoofd); *F. Roth*, kapitein der 1ste kompagnie van het 1ste bataillon infanterie (die gesneuveld is bij het stormenderhand nemen der Kampong Padang Lawas, in de Padangsche bovenlanden); *E. O. Brien*, kapitein bij het 1ste bataillon infanterie (hij is gestorven aan eene buikwond, den 25 Junij in de versterkte linie voor Bonjol bekomen); Pragiere Soedivo, 1ste luitenant van het 1ste bataillon infanterie, mede voor Bonjol gesneuveld; *Z. C. M. Binant*, officier van gezondheid der 2de klasse; en *Haijes*, 1ste luitenant van het algemeen depôt (hij sneuvelde bij den aanval tegen eene vijandelijke versterking bij Bonjol).

In gemelde Bataviasche dagbladen treffen wij een *beknopt overzigt aan van den handel en de scheepvaart op Java en Madura gedurende* 1834. Het blijkt daaruit, dat de geheele partikuliere invoer op Java en Madura, daaronder begrepen den invoer door de entrepôts, bedragen heeft aan koopmanschappen *f* 17,642,575; en aan specien *f* 1,101,080; te zamen *f* 18,743,655. De invoer heeft, onder anderen, uit de volgende landen plaats gehad, als: van Nederland; koopmanschappen *f* 4,295,623, specien *f* 345,512; totaal *f* 4,641,135; van Engeland, koopmanschappen *f* 4,408,732; geene specien; van den Oostersehen Archipel, koopmanschappen *f* 6,799,726, specien *f* 267,286; totaal *f* 7,067,064. De geheele partikuliere uitvoer heeft bedragen: aan koopmanschappen *f* 29,220,307, aan specien *f* 1,012,197,60; te zamen *f* 30,232,504,60. Dezelve heeft, onder anderen, plaats gehad naar de volgende

landen: naar Nederland *f* 19,198,627,50, als aan koopmanschappen *f* 19,129,687, en aan specien *f* 68,940,50; naar Engeland *f* 520,885, als koopmanschappen *f* 519,637, specien *f* 1248; naar China *f* 2,218,757,50, als koopmanschappen *f* 2,028.396, en specien *f* 190,388,50; naar den Oosterschen Archipel *f* 7,058,559,55, als koopmanschappen *f* 6,313 532 en specien *f* 744,827,25. Gedurende het jaar 1834 zijn, voor rekening van het gouvernement van Nederlandsch Indie, op Java en Madura aangebragt aan verschillende artikelen, ter geldwaarde van *f* 2,379,857 en aan van daar uitgevoerde artikelen *f* 170 492. De partikuliere invoer van 1834 heeft bedragen *f* 18,743,655, waarbij moeten gevoegd worden de ingevoerde gouvernements-goederen *f* 2,379,857, zoodat de invoer geheel bedragen heeft *f* 21,141,512. De partikuliere uitvoer van 1834 heeft bedragen *f* 30,232,504,60, waarbij moeten gevoegd worden de uitgevoerde gouvernements-goederen *f* 170,492; te zamen *f* 30,402,996 60.

Den 12den Augustus zijn er, blijkens de laatste Batavíasche dagbladen, verkocht 30,000 pikols koffij, die te Passaroeang leverbaar waren. Dezelve zijn verkocht voor de navolgende prijzen, als: 11000 pikols à *f* 26,75 de pikol; 1000 à *f* 26,87 ½; 16000 à *f* 27 en 2000 à *f* 27,12 ½.

Uit de officiele tabellen wegens den uitvoer van kostbare metalen uit de haven van Londen gedurende het jaar, dat gerekend wordt met 26 December te zijn verstreken, ziet men dat de gedurende de 12 laatste maanden uitgevoerde goudspecie 57,764 oncen beloopt, die, tegen den muntprijs van 3 pond 17 sh. 10½ p. het once, 224,959 pond bedragen; 11,211,576 oncen zilver-specie, tegen 5 sh. het once, maakt 2,802,894 pond; 26,829 oncen goud in baren, ter waarde van 104,465 pond en 769,814 oncen zilver in baren, ter waarde van 191,703 pond, te zamen 3,325,021 pond. Vergeleken bij den uitvoer van het jaar te voren, wijzen deze getallen eene vermindering aan van 213,497 oncen goudspecie, eene vermeerdering van 3,313,693 oncen zilver-specie, eene vermeerdering van 18,954 oncen goud in baren, en eene vermindering van 153,726 oncen zilver in baren, zijnde dus eene vermindering van uitvoer op het goud van 758,291 pond en eene vermeerdering van uitvoer op het zilver van 804,981 p. De vermindering op den uitvoer van goudspecie naar Lissabon bedraagt 103,543 p., en naar Calais, waarwaarts het jaar te voren 22,000 p. waren vervoerd, is dit jaar niets verzonden. In den uitvoer van zilverspecie naar Calais merkt men eene vermeerdering op van 5,649,256 p. en eene vermindering naar Lissabon van 193,162 p. In den loop van 1835 zijn naar Lissabon uitgevoerd 36,000 oncen goudspecie, 678,382 oncen zilverspecie, 20,329 oncen goud in baren en 672,322 oncen zilver in baren, en naar Calais 9,510,447 oncen zilverspecie en 61,405 oncen zilver in baren.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Januarij.

Volgens schrijven uit Weenen van den 4den Januarij, had de hertog van Saxen-Coburg dringende voorstellen uit Lissabon ontvangen, om het huwelijk zijns zoons met de koningin dona *Maria* niet te doen vertragen. De jongste afreding van ministers te Lissabon had niet de minste verandering met betrekking deze aangelegenheid te weeg gebragt. Des hertogs wensch om het huwelijk zijns zoons nog een jaar uit te stellen zou alsnu opgegeven zijn en prins *Ferdinand* in het voorjaar de reis naar Lissabon aanvaarden. De vader van den vorstelijken bruidegom zou den wensch te kennen hebben gegeven, dat zijn zoon van eenige oostenrijksche officieren mogt begeleid worden, doch men was onzeker, of de oostenrijksche regering daarin bewilligen zou. Ofschoon dona *Maria* ten minste indirect door het oostenrijksche hof erkend was, scheen hetzelve toch nog niet veer geneigd met haar in nadere betrekkingen te treden, en veeleer alles te vermijden, wat daartoe leiden kon, of eenige deelname hoegenaamd aan het huwelijksontwerp kon doen vermoeden.

Naar de berigten die men uit Spanje te Weenen ontvangen had, was men er van overtuigd, dat den heer *de Mendizabal* weinig hoop overbleef voor het met goed gevolg doorzetten van zijn voorgenomen stelsel. Moeijelijk dacht men, zoude hij de opgeroepen 100,000 man in het veld kunnen brengen, en nog minder, zonder eene leening, die hij intusschen voor onnoodig verklaard had, de krijg in het noorden van Spanje kunnen blijven voortzetten. Intusschen had men te Weenen vernomen, dat de heer *Mendizabal* nu laatstelijk met eenige engelsche handelshuizen onderhandelingen over eene leening had geopend.

— De Sardinische regering heeft het volgend huwelijkschrift betreffende de periodieke drukpers uitgevaardigd: Art. 1. Geen nieuwsblad of periodiek geschrift kan in onze staten verschijnen, alvorens dat de schrijver de vereischte vergunning van onzen minister van binnenlandsche zaken bekomen heeft. Zoodra dit verlof gekregen is, zal de censuur van het dagblad en de uitgave der nommers plaats hebben, volgens de bestaande bepalingen. (Men moet opmerken, dat in de Sardinische staten geen staatkundig werk of tijdschrift verschijnen mag, officieel gedane bekendmakingen uitgezonderd.) — Art. 2. De tegenwoordig verschijnende dagbladen en periodieke geschriften, welke niet tijdens hunne vestiging autorisatie bekomen hebben, mogen niet meer verschijnen, wanneer de uitgever of schrijver niet binnen eene maand tijds de vergunning van onzen minister van binnenlandsche zaken bekomt. — Art. 3. De overtreding dezer bepalingen zal door het verbod van het dagblad en eene geldboete van 500 livres, voor de helft door den drukker te betalen, worden gestraft.

— Uit Rome heeft men berigten tot het laatst van december. Eene nieuwe leening, waarvan vroeger spraak was, werd niet meer gedacht. Zoo men vernam, was het voornemen der regering, bijaldien met het einde des jaars de uitgaven de inkomsten te boven gingen, eenige domeinen tot dekking van het te kort te vervreemden, welk ontwerp men wenschte dat reeds vroeger bij de hand genomen was, daar men dan de intressen, die nu jaarlijks buitenslands moeten betaald worden, had kunnen sparen. De finantien in den Pausselijken Staat waren intusschen in den laatsten tijd zeer verbeterd; het bewijs hiervoor gaven de menigvuldige leening-aanbiedingen, onder de gunstigste voorwaarden gedaan, die echter alle afgewezen waren. — Zoo men hoorde had Z. H. den aartsbisschop van Ferrara en den bisschop van Bordeaux hunne aangenaamde benoeming tot kardinalen laten bekend maken. De keuze van den laatsten hield men voor een bewijs van welwillendheid jegens Koning *Lodewijk Philips*, die om deze gunst voor gemelden prelaat bij den Paus aanzoek gedaan had. — Eenige dagen te voren was een rijtuig met papieren, van Spoleto komende, onder bedekking naar den Engelenburg gebragt. Men wilde weten dat die geschriften door revuel aan de regering in handen gevallen waren en een geheim gezantschap behoorden. — De graaf *Vilain XIIII*, werd als gezant van België, te Rome gewacht. De maarschalk *Bourmont* was er uit Duitschland aangekomen, om er den winter te verblijven.

— Te Weenen stonden den 4den januarij genoteerd: Metall. 102; 4 pCt. 99 ¾; Bankaandeelen 1391.

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 13den Januarij.*

TARWE. — Met weinig handel: 134 lb N. Marks. *f* 200; — 129 N. Zeeuws 185.

ROGGE. — Prijshoudend: 117 lb O. Pruiss. *f* 150 bij partijen; 121 Rhijn *f* 148; — 125 N. Overijss. *f* 150.

GARST, HAVER en BOEKWEIT. — Zonder handel.

*** Mijne teedergeliefde Echtgenoot ELIZABETH KORTEWEG, met wie ik circa 16 jaren allergenoegelijkst was vereenigd, werd mij heden, in den ouderdom van ruim 45 jaren, door den dood ontrukt. Ik betreur met mijne drie Kinderen eene liefderijke Gade en zorgvuldige Moeder.

KLUNDERT, J. SPRUYT.
12 Januarij 1836.

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE TOESTEMMING.

Zullen de Nederduitsche Tooneelisten voormaals onder Directie van wijlen Mejufvrouw J. VAN BRUGTEN, thans onder Directie van Mejufvrouw J. BIRDER & VAN GLABBENAF, de eer hebben, op *Vrijdag* 15 *Januarij* 1836, te vertoonen: VICTORIJN, of *het Weeskind en de Moordenaar*. Tooneelspel in 3 Bedrijven, naar het Fransch, door M. G. ENGELMAN. Na hetzelve: DE TWEE JAGERS EN HET MELKMEISJE, Bijspel met Zang, in één Bedrijf.

Précies des Avonds ten 6 *uren op het Tooneel.*

MICHEL FORNETI, *Griek*, voor A. E. MARQUES.

Is alhier aangekomen met een ASSORTIMENT KOOPWAREN, die hij verkoopt met 25 pCt. Rabat op den Prijs. Hij verkoopt de ESSENCE DE ROSE *uitgezocht*, zoodat men zich terstond overtuigen kan, of dezelve goed of slecht is. Bovengemelde bevindt zich in de gunst van het geëerd Publiek, gelijk hem die in Holland steeds te beurt mogt vallen. Hij is uitgepakt in het Logement *het Hotel des Pays-Bas* alhier, en zal slechts tot aanstaanden Dingsdag verblijven.

*** K. H. BODE, Notaris te Princenhage, zal op Woensdag den 27sten Januarij, des voormiddags ten 10 ure, op de Heerlijkheid *Burgst* publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

30,000 droge Beuken Kagchel-Blokken.
40,000 idem Takhout.
80 kavelen Spaanders en Strooken.
eenige duizenden Mutsaard.

Alles op voorschrevene Heerlijkheid liggende. Betaaldag den 30 Augustus 1836.

De Notarissen BIJVOET en DE BERGH, residerende te 's Hertogenbosch, zullen in het openbaar verkoopen:

Het LANDGOED *BATOS-BRF*, gelegen op den kop van den Voorn aan de Rivier de Waal, onder Dreumel, Provincie Gelderland, bestaande in groote HEEREN-HUIZINGE, TUINMANS-WONING en STAL, TUIN-, BOUW-, WEI- en HOFLAND, BEWAARDSMANS-HUIS, HOUTWASCH en verder aanhoorens, groot 7 Bunders, 63 Roeden, 90 Ellen.

Idem een perceel LAND, zijnde WEIDE en BOOMGAARD met de LAAN of DREEF daarneven, groot 3 Bunders, 40 Roeden, aan voorschreven LANDGOED gelegen.

Alles bij gedrukte Billetten in het breede omschreven.

De Verkooping zal geschieden te 's Hertogenbosch in het *Stads-Koffijhuis* bij WILLEM REGGERS, op den 28 Januarij 1836 provisioneel en op den 11 Februarij daaraanvolgende finaal, telkens des avonds ten 7 ure.

BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.